

AFETLER VE KAZALAR YAZGI DEĞİLDİR!

17 Ağustos 1999 günü saat 03.02'de, merkezi Kocaeli-Gölcük olan tüm Marmara Bölgesi'nde, Ankara'dan İzmir'e kadar geniş bir coğrafyada hissedilen ve resmi açıklamalara göre 7.4 büyüklüğündeki deprem; 17.480 yurttaşımızın ölümüne, 43.953 yurttaşımızın yaralanmasına, 376 bin konut ve iş yerinin hasar görmesine neden olmuştur.

Marmara depreminde yaşamını yitiren yurttaşlarımızın acısını yüreğimizde yaşıyoruz. Makina Mühendisleri Odası olarak yaşanan depremi hiçbir zaman unutmamak ve aradan geçen 10 yıl boyunca yeterli duyarlılığı göstermeyen siyasi iktidarları uyardık.

Biliyoruz ki, deprem gelecekte yeniden ve birçok kez karşımıza çıkacaktır. Bu gerçekliğin bilinmesine karşın bugün yaşadığımız çevrenin afetlere karşı daha korunaklı ve güvenli, toplumun daha bilinçli olduğu söylenemez. Aradan geçen 10 yılın ardından, alınması gereken önlemler bir yana, "yapı denetimi düzenlemeleri" adı altında denetimsiz yapılaşmayı teşvik eden, kamusal denetim alanını ticarileştirerek özelleştiren, meslek odalarının önerilerine kapılarını kapatan bir yaklaşımın tercih edildiğini görüyoruz.

Ülkemizde özellikle 1950'lerden sonra başlayan kentlere göç, plansız şehirleşme ve sanayileşme ile birlikte kaçak ve denetimsiz yerleşme ve yapılaşmalar yoğun olarak devam etmektedir. Bu durum, ülkemizdeki deprem ve diğer doğa olaylarının afete dönüşme risklerini sürekli artırmaktadır. Günümüzde büyük kentlerimiz ve diğer yerleşim yerlerimiz, 1999 yılı öncesinden daha güvenli olduğunu söylemek olanaksızdır. Afetlerle bu derece iç içe olunmasına karşın alınması gereken önlemlerin ertelenmesi nedeniyle düşük ölçekteki depremler bile ülkemizde can ve mal kaybına yol açar hâle gelmiştir.

Kamu yöneticilerini depremin tüm yönlerini bütünlüklü bir anlayışla ele alan bir afet yönetim sistemini oluşturmak üzere, TMMOB'ye bağlı meslek odalarının görüşlerini dikkate alarak gerekli yasal düzenlemeleri yapmaya çağırıyoruz.

Gerçekleşecek yeni depremlere ilişkin halkımızın kaygıları her geçen gün artarken bir diğer felaketin üzerinden de 5 yıl geçti. Siyasal iktidarın "ben yaptım oldu" anlayışının ve imaj politikasının bir ürünü olan "hızlandırılmış tren", 22 Temmuz 2004 tarihinde İstanbul-Ankara seferini yaptığı sırada Sakarya'nın Pamukova ilçesinde raydan çıkarak devrilmiş ve 41 yurttaşımızın ölümüne, 81 yurttaşımızın yaralanmasına neden olmuştu. Bu olay sonucunda gerek "hızlı tren" gerekse

"demir yolu politikaları" kamuoyu nezdinde daha çok tartışılır olmuştur.

Türkiye 1950'den bu yana demir yolu yapımı, yolcu ve yük taşımacılığı ve çalışan sayısı bakımında sürekli olarak gerilemektedir. 2. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan kârlı çıkan otomotiv ve petrol şirketlerinin tercihleri ve ABD'nin Marshall Planı ile Türkiye'ye dayatılan ulaşım politikası uyarınca, demir yollarının geliştirilmesi neredeyse durdurulmuş ve kara yolu ulaştırma alt sistemi geliştirilmiştir.

Bu duruma tezat bir biçimde, Avrupa ülkelerine kıyasla hat uzunluğu bakımından gerilerde kalan Türkiye, kaza sayısı bakımından açık ara öndedir. Diğer ülkelerde yok denecek kadar az olan altyapı sorunları ve teknik sıkıntılar ülkemizde kazaların başlıca nedenini oluşturmaktadır. Altyapı sorunları çözülmeden hızlı, hızlandırılmış tren ulaşımını hayata geçirenleri yaşanan/yaşanacak kazaların birincil sorumlusu olarak görüyoruz.

Kara yolu ulaşımı dışında, çağdaş ve hızlı, altyapı problemleri ve sorunları çözümlenmiş demir yolu, hava yolu ve deniz yolu ulaşımının da hak ettiği düzeye ulaşması ile ulaşım da toplu taşımının yaygınlaşmasının temel hedef olması gerektiğine inanıyoruz.

Hemen her doğa olayının artık felaket olarak anıldığı ülkemizde geçtiğimiz ayın gündeminde ise Karadeniz Bölgesi'nde yaşanan sel felaketi vardı.

Yağmuru felakete dönüştürenler, vadileri ve dere yataklarını bir rant alanı olarak görerek yerleşime açan ve dahası bu alanlara kamu kaynaklarını aktararak büyük yatırımlar gerçekleştirenlerdir. TMMOB'nin tüm uyarılarına rağmen, kentler ve Karadeniz insanı ile denizin arasına inşa edilen "Karadeniz sahil yolu", dağları, vadileri ve denizi de birbirinden ayırmış, yağmur sularının denize deşarj edilmesini engelleyerek Giresun kentinin sular altında kalmasına neden olmuştur. Her zaman olduğu gibi, bu olayın yükü ve ağırlığı da bütün bu akıl dışı durumda en az sorumluluğu bulunan bölge halkına yüklenmiş durumdadır.

Makina Mühendisleri Odası, bilim, teknik ve mühendisliğin ekseninde olduğu bir yaklaşım egemen oluncaya dek, ülkemizi ve halkımızı ilgilendiren ve rant esaslı "eğitilmiş" cehaletin bir ürünü olan bütün yanlış politika ve uygulamaların karşısında durmaya devam edecektir.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**